2025-12-05 page 1/3

Heiligenkreuz, Zisterzienserstift, Cod. 217

Benedict Gsell: Verzeichniss der Handschriften in der Bibliothek des Stiftes Heiligenkreuz, in: Die Handschriften-Verzeichnisse der Cistercienser-Stifte I (Xenia Bernardina II,1). Wien 1891, 115-272, 174. [Digitalisat]

174

Domini ardenter. Ende: procul dubio eris. (Gedr. bei Pez, Thesaurus anecdot. II. 349–362). — 6. Fol. 117. Paschasii Ratberti versus de Corpore et Sanguine Domini. Anf.: Regis adire sacre qui vis sollempnia mense. Ende: Accipies palmam regni virtute beatus. 15 Zeilen. — 7. Fol. 117—163. Idem: De Corpore et Sanguine Christi. Anf.: Novi igitur nec ambigor. Ende: quantocius venire valeamus etc. Explicit liber Pascasii de corpore et sanguine domini. — 8. Fol. 163—163 vo. Versus de s. Eucharistia. Anf.: Panis in altari verbi virtute sacratus. Ende: Hic rem percipiet re datur ipsa salus. 34 Zeilen. — 9. Fol. 164 (saec. XIV). Versus: O bone claustralis Christi protecte sub alis. Ende: Hiis qui non plorant vel eis qui segniter orant.

216. Pg. XIV. Jahrh. 141 Bll. kl. Fol. 2 Coll.

1. Fol. 1—19. Tractatus de charitate, peccato et praedestinatione. Anf.: Utrum charitas qua voluntas creature racionalis informatur per peccatum quodlibet prorsus auferatur. Ende: in vera conversione prestatur. — 2. Fol. 19—32. Johannes de Tambaco: Tractatus de quantitate indulgentiarum. Anf.: Quoniam non-nunquam in quantitatem. Ende: de decimis Suggestum. — 3. Fol. 32—38. Excerpta ex Nicolao de Lyra, Alberto Magno, Thoma Aquinate, Augustino, Hugone, Gregorio de Arimino, Michaele de Furno de conversione peccatoris. Anf.: Nemo potest venire. Ende: hoc dupliciter. — 4. Fol. 38—44. Augustinus: De duodecim abusivis seculi. Anf.: Duodecim abusiva sunt. Ende: incipiat in futuro etc. — 5. Fol. 44—141. Sermones varii et quaestiones theologicae (de indulgentiis, de praedestinatione etc.).

217. Pg. X. Jahrh. 330 Bll. kl. Fol.

1. Fol. 1-5, 7-29 vo. Kapitelverzeichniss. — 2, Fol. 5 vo-6 vo. Epistola Stephani papae Abtveno. Polcum regem (sic!). Anf.: Quia de zelo fidei sanctorum. Ende: Pater enim solus de alio non est. (Schluss Fol. 77–81). — 3. Fol. 30 vo bis 37. Canones poenitentiales. Anf.: Incipit prologus poenitentialis. Diversitas culparum. Ende des I. Buches: putatur esse concessum. — 4. Fol. 37—41 vo. Incipit secundus de iudicio penitentiae laicorum. Anf.: Sane quia de livore invidię. Ende: ad iudicia clericorum transeundum est. Finit liber secundus. — 5. Fol. 41vo-45. Incipiunt regule de ministris ecclesie si deviaverint liber III. Anf.: Presbyter si uxorem acceperit. Ende: forsan invenerit explicata. — 6. Fol. 45-54 vo. Incipit prologus Bedae presbyteri de remediis peccatorum. Anf.: De remediis peccatorum paucissima. Ende: miseracio tue pietatis absoluat. Per dominum. — 7. Fol. 54 vo-63. Incipiunt capitula. Vom Kapitelverzeichniss sind bloss die ersten 12 Capp. vorhanden, da mehrere Blätter ausgeschnitten sind; das Buch beginnt im cap. XXI: quoque die pro se LXX psalmos cantet. Ende: audita diligenter inquirat. — 8. Fol. 63–93 vo. Incipit epistola Rhabani archiepiscopi ad Heribaldum Alcedronensis ecclesie episcopum. Anf.: Capitula quedam in pictatio conscripta. Ende: sua gratia pervenire concedat. (Ed. Canisius – Basnage II. 2, 293–312). Eingeschoben ist Fol. 76 das Edict des Königs Boleslaus von Böhmen a. 992 und Fol. 77-81 die Fortsetzung von Nr. 2. Ende: procul excludi precipimus. — 9. Fol. 94—101. Inci[pi]t epistola Hraban archiepiscopi ad Regibaldum chorepiscopum. Anf.: Reverentissimo etc. Postquam ergo sanctitas tua. Ende: remuneret sempiterna. — 10. Fol. 101–106. Idem: Ad Humbertum episcopum. Anf.: Domino etc. Nuper venerunt ad me litterę. Ende: 2025-12-05 page 2/3

Heiligenkreuz, Zisterzienserstift, Cod. 217

Benedict Gsell: Verzeichniss der Handschriften in der Bibliothek des Stiftes Heiligenkreuz, in: Die Handschriften-Verzeichnisse der Cistercienser-Stifte I (Xenia Bernardina II,1). Wien 1891, 115-272, 175. [Digitalisat]

175

pervenire confidat. (Ed. Mansi XVI, 863). — 11. Fol. 106-152 vo. Incipiunt capitula sinodi Uuormacensis. Anf.: Cum studia amoris Christi. Ende: et iudicamus et esse volumus. — 12. Fol. 152vo—183. (Alia collectio). Institucio et fides Niceni concilii subditis capitulis suis. Facta est autem hec sinodus. Ende: domum esse orationis. — 13. Fol. 183—184. De lege Moyses hepreorum gentis. Anf.: Primo omnium divinas leges. Ende: nocendi facultas. (= Prolog. legis Baiuwariorum, MG. LL. III, 257). — 14. Fol. 184—204 vo. Lex Alamannorum. Anf.: Si quis liber res suas. Ende: dereliquid. (Cf. MG. LL. III, 6). — 15. Fol. 205-206 vo. Ansegisi capitularia. Anf.: Dominante per secula infinita. Ende: in aestate obseruandum esse possit. — 16. Fol. 266 vo—273. Incipiunt capitula que Luodounicus Cesar et Hlotharius imperator filius eius cum consensu eorum fidelium dederunt. Anf.: Volumus ut missi nostri. Ende: ministerium amittat. — 17. Fol. 273 bis 276. (Kapitelverzeichniss). Cap. 1: de tercia conjunctione. In tercio genudo separentur. Ende (Cap. 19): aliam non accipiat. — 18. Fol. 276—282 vo. Incipiunt capitula. Anf.: Si in quarta progenie reperti fuerint. Ende (cap. 46): a quocumque etiam per vasa. — 19. Fol. 283—311 vo. (Kapitelverzeichniss). Cap. 1: Si quis in exercitu infra regnum. Ende (cap. 92): habeat potestatem et donare. — 20. Fol. 311 vo-330 vo. Capitulare quem constituit in Papia. Anf.: Instituimus ut sicut domnus rex Karolus. Ende (cap. 66): circa divinum cultum omnibus. (Schluss von cap. 66 bis cap. 72 fehlt). Vergl. über diese Handschrift Pertz, Archiv Bd. X. S. 595.

218. Pg. XIV. Jahrh. 444 Bll. kl. Fol. 2 Coll.

1. Fol. 1–130 vo. Sermones de Sanctis per circulum anni (Saxonis antiqui?). Anf.: Extendam palmas meas etc. Hoc verbum Moysi beatus Andreas dicere potuit. Ende: nobis autem bene preesse concedat etc. — 2. Fol. 130 vo—180 vo. Salutatio b. Virginis Mariae. Anf.: Quoniam ut ait Jeronimus nulli dubium est. Ende: fructus ventris tui etc. — 3. Fol. 181—418. Sermones de tempore per circulum anni. Anf.: Emitte manum tuam de alto, etc. Ecce karissimi sicut naufragi. Ende: expellendum cognoscit etc. — 4. Fol. 418 vo—419. Expositio orationis Dominicae. Anf.: Non solum creatione. Ende: a malo sicut filios. — 5. Fol. 419 vo. Articuli fidei. Anf.: Petrus interpretatur agnoscens. Ende: erit Domino regnum. — 6. Fol. 420—444 vo. Sermones. Anf.: Ecce rex tuus venit etc. Circa incarnacionem Domini debemus querere. Ende: racionalis dicitur in intellectu. (Schluss fehlt). — Fol. 1: Iste liber est sancte Marie monasterii sancte Crucis in Austria, quem emit frater Ulricus Aurifaber eiusdem monasterii monachus in Herbipolim (!) civitate pro 7 flor. a venerabili domino Gunthero capellano domini Herbipolensis episcopi. (saec. XV).

219. Pg. XII. Jahrh. 182 Bll. kl. Fol. mit Initialen.

1. Fol. 1—4. S. Aurelii Augustini epistolae ad Valentinum abbatem (epp. 214 et 215). Anf.: Venerunt ad nos duo iuvenes. Ende: veniat ad me frater Florus. — 2. Fol. 4 vo—39. Idem: Liber de gratia et libero arbitrio. Anf.: Propter eos qui hominis liberum arbitrium. Ende: multitudinem peccatorum. — 3. Fol. 39—47. Idem: De praedestinatione gratiae (!). Anf.: Cum in sacrarum voluminibus litterarum. Ende: voraginem decidamus. — 4. Fol. 47—48 vo. Valentini monachi epistola ad S. Augustinum. Anf.: Venerabilia scripta et librum. Ende: infirmos instruere. — 5. Fol. 49—52. Idem: Sermo. Anf.: Rogavi vos hesterno die.

2025-12-05 page 3/3

Heiligenkreuz, Zisterzienserstift, Cod. 217

Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Schrift- und Buchwesen: manuscripta.at - Mittelalterliche Handschriften in österreichischen Bibliotheken

Permalink: manuscripta.at/?ID=30379

Hill Museum & Manuscript Library, Saint John's University, Collegeville MN, USA - Online manuscript description: OLIVER - Online manuscript description (HMML)